

SOGNEKRAFT AS
Røysavegen 1

6893 VIK I SOGN

Vår dato: 17.10.2024

Vår ref.: 202318635-8 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Saksbehandler:

Karianne Rognhaugen/kirr@nve.no

Godkjenning av detaljplan for miljø og landskap - Fardalselvi kraftverk - Sogndal kommune - Vestland fylke

Vi viser til deres søknad om godkjenning av detaljplan for miljø og landskap for Fardalselvi kraftverk.

Vedtak

NVE godkjenner fremlagte detaljplan for miljø og landskap av 04.10.2024 for bygging av Fardalselvi kraftverk, Sogndal kommune.

Godkjenningen av detaljplan for miljø og landskap gis på følgende vilkår:

- Dere skal orientere oss om dato for oppstart av anleggsarbeidet senest 7 dager før planlagt start. Vi skal også orienteres ved viktige eller kritiske faser i anleggsarbeidet
- Ask eller alm innenfor inngrepsgrensa skal merkes fysisk
- Det skal settes opp en predatorsikker hekkekasse for fossefall ved kraftverksutløpet
- I områder med automatisk freda kulturminner skal det foreligge tillatelse til inngrep før arbeidet kan starte i disse
- Anleggsarbeidet under pel 450 skal ikke ta til før NVE har fått avklaring på forholdet til kvikkleire
- Det utarbeides en sluttrapport innen miljø og landskap som sendes NVE innen ett år etter idriftsettelse. Rapporten skal dokumentere at anlegget er bygget i samsvar med konsesjon, godkjent detaljplan og forutsetninger/endringer som er godkjent i løpet av byggeprosessen. [Link til mal.](#)
- Senest 1 måned etter idriftsettelse av kraftverket skal dere sende inn melding om dette til oss på skjema som ligger på vår hjemmeside (<https://www.nve.no/om-nve/skjema-og-rapporteringsordninger/>).

Detaljplan for miljø og landskap må være i samsvar med vilkår og forutsetninger som fremgår av konsesjonen med notatene «Bakgrunn for vedtak» KSK-notat 20/2015 og «bakgrunn for vedtak Fardalselvi kraftverk» KSK-notat 27/2015. NVE kan kreve ytterligere detaljering for alle deler av tiltaket. Slike planer skal godkjennes av oss før arbeidet settes i gang.

Godkjenningen har hjemmel i konsesjonen datert 27.02.2015 post nr. 4 og 10.

Tilsyn

NVE vil følge opp anlegget med inspeksjon.

Anlegget er både for planlegging, bygging og senere drift underlagt bestemmelser om internkontroll etter forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen (FOR 2011-10-28 nr. 1058 IK-vassdrag). Ved tilsyn på anlegget vil NVE kontrollere at internkontroll etter denne forskrift er etablert.

Vår behandling av søknaden

Bakgrunn

Fardalselvi kraftverk ligger i Fardal, ca. 6 km sørvest for Sogndal sentrum. Kraftverket er planlagt med inntak på kote 275, nedgravet/nedsprenget rørgate på 2210 meter ned til kraftstasjonen på kote 74. Fra inntaket skal det slippes 160 l/s fra 01.05-30.09 og 40 l/s resten av året. Kraftverket vil ha en øvre slukeevne på 2,1m³/s, og installert effekt vil være 3,9 MW.

Viktige tema som ble belyst i konsesjonsprosessen var blant annet hensynet til Fardalsfossen, de rødlistede treslagene ask og alm, og den gamle ferdselsvegen opp til Øvstedalen. Plasseringen av kraftstasjonen var avgjørende for konsesjonsspørsmålet, da den i utgangspunktet var planlagt på nedsiden av Fardalsfossen rett nord for rv.3. Denne plasseringen ble i konsesjonsbehandlingen vurdert til å være krevende både med hensyn til omfattende terrengtilpasning, synlighet og fraføring av vann fra fossen. Det ble derfor gitt konsesjon til kraftstasjon høyere opp i terrenget for å redusere disse ulempene. Videre er det gitt vilkår om at rørtraseen skal stikkes i samråd med biolog for å unngå at alm og ask berøres. Ferdselsveien i øvre del av rørtraseen er forutsatt unngått i konsesjonen, ved å legge rørgata nærmere elva. Med disse avbøtende tiltakene, samt tilstrekkelig slipp av minstevannføring har NVE vurdert at fordelene med tiltaket er større enn skader og ulemper for private og allmenne interesser.

Fardalselvi kraftverk hadde opprinnelig byggefrist den 27.02.2020. I vedtak 10.08.2020 gav NVE utsatt byggefrist for kraftverket til 27.02.2025.

Detaljplanen ble sendt på høring til Sogndal Kommune, Vestland fylkeskommune, Statsforvaltaren i Vestland og Mattilsynet 15.08.2024.

Høringsuttalelser

Vestland fylkeskommune skriver følgende i sin høringsuttalelse datert 05.09.2024, uttalen er forkortet av NVE, og ligger publisert på våre nettsider: [Fardalselvi kraftverk \(nve.no\)](https://nve.no)

Fylkeskommunen påpeker at Fardalselvi kraftverk er i konflikt med tre kulturminner som er fredet i medhold av kulturminneloven § 4 første ledd, disse er registrert i kulturminnedatabasen Askeladden. De skriver videre at konsesjonær har fått tillatelse til å gjøre inngrep i disse på nevnte vilkår bla. at det skal gjennomføres kulturminneutgraving, og at de nå har mottatt ny søknad da løyvet har utgått på dato. Videre påpekes det at konsesjonær må rette arealbrukskartet slik at kulturminnene fremkommer.

Det gamle vegfaret opp i Øvstedalen blir pekt på som et viktig kulturminne, og vannveien slik den nå er planlagt vil påvirke vegfaret noe. Fylkeskommunen mener dette er uheldig, og ber om at konsesjonær gjør nye vurderinger av om det er mulig å justere vannveien slik at vegfaret unngås ytterligere, og samtidig merke delene av vegfaret som er synlig i dagen i felt slik at disse områdene unngås. Videre at det også gjøres vurderinger for kabelgrøft. Steingarder og rydningsrøyser som blir direkte påvirket av tiltaket skal legges opp igjen.

Fylkeskommunen påpeker at friluftsliv ikke er drøfta i planen, og at eventuell kanalisering av ferdsel må vurderes, helst i samråd med grunneiere, historielag/turlag og kommunen.

Statsforvalteren i Vestland skriver følgende i sin høringsuttalelse datert 17.09.2024

«Vi ser at føringar i konsesjonen er følgde opp i detaljplanen, mellom anna når det gjeld ivaretaking av styva alm og ask, og handtering av deponert avfall i røyrгатetraséen.

Det bør støypast ei hekkehülle for fossefall i kraftverksavløpet, då dette har gitt godt resultat ved andre vasskraftutbyggingar dei seinare åra. Eit slikt enkelt og praktisk tiltak i byggjefasen, vil redusere behovet for å påleggje kraftverkseigar å gjennomføre avbøtande tiltak i driftsfasen.

Vi legg vil til grunn at stein- og jordmassar blir handtert i tråd med regelverket slik det går fram av Miljødirektoratets rettleiar M- 1243. Eventuelt betongavfall må handterast i tråd med kap. 14 A i avfallsforskrifta. Vi viser elles til forureiningslova § 7 om å unngå forureining.

Utover dette har vi ikkje merknader til detaljplanen.»

Mattilsynet skriver følgende i sin høringsuttalelse datert 04.09.2024:

«Mattilsynets innspill til høringen på området drikkevannsforsyning:

Vi viser til NVEs brev, der det bes om tilbakemelding på eventuelle endringer i tiltaket eller forhold som ikke ble dekket gjennom konsesjonsprosessen. Det er avgjørende at risikoen for påvirkning på drikkevannsforsyning vurderes grundig i denne sammenhengen, og at nødvendige avbøtende tiltak er avklart før anleggsarbeidet starter.

I området øst for planlagt trase for rørgate ligger det flere borebrønner i fjell som nesten alle benyttes til drikkevannsforsyning (ref. NGUs grunnvannsdatabase). Vi kan ikke se at vannforsyning/brønnene i området er omtalt i detaljplanen. I verste fall vil noen av disse kunne bli negativt påvirket av arbeidet i anleggsfasen, både gjennom forurensing (f.eks. utslipp av mineraloljer) eller gjennom endringer i grunnforhold etter sprengningsarbeid (f.eks. nedgang i kapasitet).

Konklusjon:

Mattilsynet mener at fare for forurensing og/eller annen negativ påvirkning på drikkevannsbrønner som følge av anleggsarbeidet må risikovurderes og eventuelt hensyntas i detaljplanen.

Mattilsynets innspill til høringen på området plantehelse:

Røddlistede arter og fremmede arter er omtalt og hensyntatt i detaljplanen, men ikke planteskadegjørere.

Mattilsynet vil presisere at fremmede plantearter ikke er det samme som planteskadegjørere. Det er Miljødirektoratet som forvalter regelverket om fremmede arter. Mattilsynet forvalter forskrift om plantehelse som blant annet omhandler planteskadegjørere.

Ut ifra detaljplanen kommer det frem at matjord skal tas vare på og i stor utstrekning føres tilbake på samme sted på samme eiendom, men med de unntakene som kommer frem under punkt 2.2.2.

I sammenheng med håndtering av matjord er det viktig å hindre spredning av planteskadegjørere. Spredning av planteskadegjørere/karanteneskadegjørere påvirker plantehelse og kan medføre store konsekvenser for planteproduksjon om de får etablere og spre seg i miljøet. Vi gjør oppmerksom på at spredning kan skje ikke bare ved flytting av jordmasser, men også ved maskiner med rester av jord, frø eller planter. Fare for spredning er størst fra områder med tidligere eller nåværende dyrket mark.

Alle som er ansvarlig for eller utfører bygge- eller anleggsvirksomhet har ansvar for å hindre at alvorlige planteskadegjørere blir spredt fra en eiendom.

Mer informasjon om planteskadegjørere finnes her:

[Hvordan unngå å spre planteskadegjørere og ugras ved anleggsarbeid og flytting av jord | Mattilsynet](#)

Konklusjon:

Vi forventer at temaet planteskadegjørere også ivaretas i detaljplanen, på lik linje med fremmede arter.»

Vurderinger av høringsuttalelser

Etter høringsfristen var ute, har NVE sendt høringsuttalelsene til konsesjonær for kommentar. Konsesjonær har svart på alle uttalelsene i brev datert 08.10.2024, svarbrevet ligger publisert på nve.no sammen med andre sentrale dokumenter. Lenke: [Fardalselvi kraftverk \(nve.no\)](https://nve.no)

De etter NVEs oppfatning sentrale svar er gjengitt eller referert under.

Fylkeskommunen påpekte at arealbrukskartet manglet kulturminneregistreringer. Dette er nå rettet opp i, og konsesjonær viser til arealbrukskart i revidert detaljplan. Fylkeskommunen har videre påpekt at den gamle ferdselsveien opp i Øvstedalen er et viktig kulturminne, og ba konsesjonær om å gjøre ytterligere vurderinger for å unngå påvirkning på denne og aktuelle steingarder.

Konsesjonær påpeker at kun deler av veien er synlig, og at andre deler i dag er dyrket mark der den ikke synes. Konsesjonen ligger til grunn for plasseringen av Fardalselvi kraftverk. NVE vurderer at forholdet til denne vegen kunne vært belyst bedre under høringen av konsesjonssaken, dersom fylkeskommunen mener vegen burde vært unngått i sin helhet. Konsesjonær har gjort en vurdering av trasevalg i detaljplanens kapittel 2.2.1 «Automatisk freda kulturminne og lokal kulturhistorie», der valgene også er tatt med hensyn til landskapstilpasning og endelig sluttresultat i prosjektet. Videre har konsesjonær oppdatert planen med en beskrivelse av at steingarder som berøres av prosjektet vil settes opp igjen, og henviser til kap. 3.3.2. NVE vurderer at konsesjonær har tatt hensyn til innspillet i den grad det er praktisk mulig. Vi legger likevel til grunn at konsesjonær utfører anleggsarbeidet på en mest mulig hensynsfull måte med tanke på ferdselsveien.

Videre ble det påpekt at kabelgrøfta må omlegges dersom ferdselsvegen påvirkes av denne. NVE vil påpeke at kabelgrøfta ikke er en del av vår saksbehandling, da den bygges ut på områdekonsesjonæren sitt løyve. Vi legger for øvrig til grunn at konsesjonær innehar tillatelse fra fylkeskommunen før det settes i gang arbeid som påvirker arealene med automatisk freda kulturminner.

Fylkeskommunen peker på at forholdet til friluftsliv er lite drøfta i planen og at skilting og merking av stier og løyper vil skåne naturen og gi trykk tilkomst. Konsesjonær svarer følgende på uttalelsen: Langs tiltaksområdet er det kun oppstykket delar av den gamle ferdavegen som ikkje ligg på dyrka mark. Å legge til rette for og oppmode til ferdsel og friluftsliv over dyrka mark er særst uheldig og ikkje ynskjeleg av grunneigarane. Ei slik tilrettelegging bør heller finne stad i område der vegfarete i lengre strekningar ikkje går over innmark. Dette vil ikkje være relevant innanfor tiltaksområdet. NVE vurderer at en eventuell tilrettelegging for friluftsliv i dette området ikke er innenfor rammene av hva som behandles i detaljplanen for miljø og landskap. Dersom anleggsområdet/ferdig anlegg ville ha vært til skade og ulmpe for eksisterende friluftsliv ville dette vært en mer relevant problemstilling.

Statsforvaltaren i Vestland påpekte at det bør støpes en hekkhülle for fossefall i kraftverksutløpet, da dette har vist seg å ha god effekt i lignende saker. Konsesjonær skriver i sitt svar at dette nå er implementert i revidert utgave av detaljplanen, og viser til kap. om kraftstasjonen. NVE ser det som positivt at konsesjonær har inkludert dette i planene, og vi mener tiltaket er fornuftig med lite tilleggsbelastning for prosjektet. Hensynet blir ivaretatt som vilkår i dette vedtaket.

Mattilsynet påpeker at det er registrert flere drikkevannsbrønner i fjell, og at disse potensielt kan bli negativt påvirket av anleggsarbeidet. De ber om at konsesjonær risikovurderer og inkluderer dette temaet i detaljplanen. Konsesjonær svarer følgende; «*Innspelet er teke omsyn til. Nærliggande brønnar/borehol for drikkevatn er vist i eige kart under kapittel 4.5.4. Det er også gjort ei risikovurdering opp mot desse i same kapittel.*». NVE legger til grunn at konsesjonær har ivarettatt forholdet.

Vi kan ikke se at øvrige høringsuttalelser vil påvirke godkjenningen av detaljplanen. Vi har inntrykk av at konsesjonær gjennom sine svar til høringsuttalelsene er godt kjent med alle uttalelser. Vi forventer at innspillene hensyntas i den grad det er praktisk mulig.

Vurdering av naturfare

Konsesjonær har gjort en grundig vurdering av naturfare i detaljplanens kapittel 4.1 «Naturfare». Detaljplanen beskriver hvilke tiltak som skal etableres for å hindre skade på anlegget, og samtidig hvordan anlegget vil kunne bidra positivt i en flomsituasjon.

De beskriver videre at deler av tiltaksområdet ligger innenfor aktsomhetsområde for marin leire opp til omtrent pel 450. Videre beskriver konsesjonær at det vil bli utført undersøkelser av marin leire så fort som mulig, og en rapport vil ettersendes NVE. Videre beskrives det at dersom man finner marin leire vil det utarbeides en tiltaksplan og opprettes dialog med NVE. Vi forutsetter at vi mottar en slik rapport og en avklaring på forholdet til kvikkleire før anleggsarbeidene igangsettes i dette området.

Vi minner ellers om at det er konsesjonærens ansvar å påse at naturfare er tilstrekkelig kartlagt, og at eventuelle tiltak blir iverksatt for å hindre dette.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante bestemmelser.

Saken ble opplyst gjennom konsesjonsbehandlingen og i denne prosessen har naturmangfoldloven kapittel II blitt vurdert. Vurderingene etter naturmangfoldloven som ligger til grunn for konsesjonen er tilstrekkelig konkrete, oppdaterte og dekkende for godkjenningen av detaljplanen. Vi har likevel søkt i Naturbase og Artskart den 15.10.2024 etter nyere funn etter at konsesjonen og vedtak om utsatt byggefrist ble gitt, uten å gjøre nye funn av forvaltningsmessig viktige arter eller naturtyper. NVE har derfor ikke foretatt nye vurderinger av tiltaket som helhet etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 og viser til vurderingene som er gjort i konsesjonsbehandlingen.

Vurdering av arrangement for minstevannføring, krav om skilting og merking

Metoden dere har beskrevet for slipp- og dokumentasjon av minstevannføring er ment å oppfylle kravene i post 1 i konsesjonen. Dette er avhengig av at dere installerer og drifter utstyret riktig.

Vi setter krav til anleggets funksjon og godkjenner prinsippene for målemetode og slippløsning, men ikke valg av utstyr eller leverandør. Derfor må dere kunne dokumentere skriftlig for oss, at dere har kalibrert og kontrollmålt utstyret. For slipp av minstevannføring som måles direkte ved vanngjennomstrømming i rør er det spesielt viktig at dere påser at forutsetningene for at måleutstyret gir riktige verdier er oppfylt. Dette gjelder spesielt krav om rettstrekning på rør, fylt vannrør og laminær vannstrøm.

Dersom det viser seg at godkjent arrangement for slipp og dokumentasjon av minstevannføring ikke oppfyller krav som er satt i vassdragskonsesjonen, kan vi kreve ombygging, jf. vannressursloven § 59.

Allmennheten skal kunne kontrollere at pålagt minstevannføring er oppfylt. NVE veileder 3/2020 «Slipp, måling og dokumentasjon av minstevannføring» beskriver hvordan dette kan løses. Se mal for opplysningsskilt på nve.no.

Forhold som dere må avklare før arbeidet kan starte

Plan- og bygningsloven

Dere må avklare med kommunen om tiltaket må ha dispensasjon fra gjeldende arealplan. Dette fordi det må være i samsvar med kommuneplanen sin arealdel og gjeldende reguleringsplaner. Dette gjelder selv om tiltaket har fått konsesjon, og dermed er unntatt fra byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven, jf. forskrift om byggesak (FOR 2010-03-26-488 - byggesaksforskriften) § 4-3 første ledd.

Dere må og sørge for at tiltaket blir gjennomført i samsvar med plan- og bygningsloven og tilhørende forskrifter. Dette gjelder særlig reglene i plan- og bygningsloven om tekniske krav (§ 29-5), og krav til produkt til byggverk (§ 29-7) med tilhørende deler av byggeteknisk forskrift. Disse gjelder så langt de passer for tiltaket.

Damsikkerhetsforskriften

Inntaket og vannveien til Fardalselvi kraftverk ble klassifisert i vedtak datert 25.02.2016 (NVE ref. 201300090-4), med henholdsvis klasse 0 for inntaksdam og klasse 2 for vannvei. Teknisk plan for vannveien ble godkjent i NVE sitt vedtak 10.10.2024 (NVE ref. 201300090-9).

Naturforekomster, landskapsområder og kulturminner

Vi minner om post 3 om konsesjonærens ansvar ved anlegg/drift og post 6 om kulturminner som konsesjonæren må følge opp i forkant av og under anleggsperioden.

Privatrettslige rettigheter

Vi gjør oppmerksom på at konsesjonæren må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter.

Nødvendige tillatelser etter annet lovverk

Før anleggsarbeidet starter må konsesjonæren innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

Det skal sendes inn dokumentasjon til kommunen når anlegget er ferdig bygd

Når anlegget er ferdig bygd, skal dere sende kartdata i egnet format med alle fysiske anlegg til Sogndal kommune, slik at kartdata kan gjøres tilgjengelige på en enkel måte, jf. byggesaksforskriften § 4-3 fjerde ledd.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Kristian Markegård
direktør

Mari Hegg Gundersen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

SOGNEKRAFT AS

Kopimottakerliste:

Mattilsynet

STATSFORVALTAREN I VESTLAND

VESTLAND FYLKESKOMMUNE

SOGNDAL KOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av ED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energidepartementet (ED), men sende den til NVE. NVEs epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.